

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/1418/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713201899
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6713201899.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa Intrum Justitia Debt Finance AG, so sídlom Industriestrasse 13C, CH - 6300 Zug, Švajčiarsko, IČO: CHE - 100.023.266, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Karadžičova č. 8, 810 00 Bratislava, proti odporcovi E. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. č. XX, XXX XX U., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu 1/ OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská č. 13, 040 13 Košice, IČO: 42 247 268, zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Stará Baštová č. 2, 040 01 Košice, IČO: 35 569 298, a 2/ Združenie spotrebiteľov Slovenska, o. z., so sídlom Janka Kráľa č. 7, 974 01 Banská Bystrica, zastúpeného Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Janka Kráľa č. 7, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 40 887 481, v konaní o zaplatenie 360,19 € s príslušenstvom o odvolaní vedľajšieho účastníka v 1. rade proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 16C/139/2013-130 zo dňa 19. 09. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania (vyhlásený tretí výrok) z r u š u j e vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu v 1. rade a v r a c i a okresnému súdu v tomto rozsahu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením (vyhláseným do zápisnice o pojednávaní) okresný súd konanie o návrhu navrhovateľa, ktorým sa od odporcu domáhal zaplatenia sumy 360,19 € s príslušenstvom a náhrady trov konania, podľa ustanovenia § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľom zastavil (prvý výrok); v zmysle § 11 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov rozhodol o vrátení kráteného súdneho poplatku za podanie návrhu na súd navrhovateľovi, a to prostredníctvom príslušného daňového úradu (druhý výrok); o trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok) [uvedený výrok o trovách konania, tak ako vyplýva z obsahu zápisnice o pojednávaní dňa 19. 09. 2014, okresný súd vyhlásil, avšak v písomnom vyhotovení uznesenia absentuje - poznámka odvolacieho súdu].

Proti uzneseniu okresného súdu v časti výroku o trovách konania (tretí výrok) podal vedľajší účastník na strane odporcu v 1. rade včas odvolanie. Rozhodnutie prvostupňového súdu podľa neho vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Poukázal na to, že súd rozhodol o trovách konania podľa § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. automaticky, bez toho, aby skúmal zavinenie navrhovateľa, ktorý z procesného hľadiska zaviniel, že konanie bolo zastavené, pretože vzal návrh na začatie konania späť. Trovy vedľajšieho účastníka boli vynaložené účelne, nakoľko išlo o trovy právneho zastúpenia bezprostredne súvisiace s konaním; právny zástupca vedľajšieho účastníka na strane odporcu v 1. rade podal vyjadrenie k návrhu na začatie konania až potom, čo sa dôkladne oboznámil z obsahom návrhu na začatie konania a jeho príloh; vedľajší účastník vykonal právne a skutkové posúdenie prípadu pri prvom úkone, ktorý mu patril, preto nie je tento úkon nadbytočným. Uplatnená hodnota trov konania bola pritom vypočítaná v súlade

s Vyhláškou o odmenách a náhradách advokátov č. 655/2004 Z. z. Uviedol, že už len v rámci princípu rovnosti zbraní nie je spravodlivé vyžadovať, aby proti navrhovateľovi, ktorý inicioval tisíce konaní v celej Slovenskej republike a je zastúpený silnou advokátskou kanceláriou, ktorá ho zastupuje v každom konaní, vystupovali iba laici združení v občianskom združení bez právneho zastúpenia. Aj vzhľadom na početnosť sporov, ktoré navrhovateľ inicioval bolo nutné na riadne chránenie práv čo najväčšieho počtu spotrebiteľov použiť aj profesionálnu zručnosť, teda právnu pomoc advokáta. Navrhol zmenu napadnutého výroku a priznanie náhrady vyčíslených trov konania vrátane trov odvolacieho konania.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou, a preto je potrebné ho odmietnuť. Z ust. § 201 O. s. p. vyplýva, že rozhodnutie súdu prvého stupňa môže napadnúť účastník konania, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Podľa druhej vety uvedeného zákonného ustanovenia je vedľajší účastník oprávnený na podanie odvolania len v takom prípade, ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi hlavným účastníkom a vedľajším účastníkom. Z dôvodu absencie spôsobu vyrovnania medzi hlavným účastníkom a vedľajším účastníkom, ktorý by vyplýval z právneho predpisu, tak v žiadnom prípade pri vedľajšom účastníkovi, ktorým je Združenie na ochranu spotrebiteľa nebude splnená podmienka na podanie odvolania. Nakoľko s podaním odvolania nevyslovil súhlas hlavný účastník, t.j. odporca do skončenia lehoty na podanie odvolania hlavným účastníkom, je odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu pre nesplnenie zákonných podmienok neprípustné. V tomto smere poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/173/2012, uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/238/2012 zo dňa 31. 08. 2012, ako aj uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Cob/95/2011 zo dňa 26. 01. 2012. Uvedený právny názor je podľa navrhovateľa v súlade s najnovšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/77/2014 zo dňa 07. 05. 2014). V prípade, že odvolací súd odvolanie vedľajšieho účastníka neodmietne navrhol rozhodnutie o náhrade trov konania vo vzťahu k trovám konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu v 1. rade ako vecne správne potvrdiť. Zdôraznil, že je potrebné rozlišovať medzi právom na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. V prípadoch súdom ex offio vykonávanej kontroly spotrebiteľských nárokov, ako je tomu v prejednávanej veci, nie je možné hovoriť o účelne vynaložených trovách právneho zastúpenia, navyše subjektom, ktorý má byť sám zo svojej podstaty dostatočne kvalifikovaný na poskytnutie a hájenie záujmov spotrebiteľov. Vedľajší účastník neuviedol žiadne iné skutočnosti ani právne argumenty nad rámec tých, ktoré je súd povinný zistiť sám z úradnej povinnosti, a ktoré by navrhovateľa viedli k späťvzatiu návrhu na začatie konania. Dôvodom späťvzatia návrhu na začatie konania bola zmena právnej úpravy, ktorá nastala počas konania a to posilnenie právomoci a kompetencií súdu podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., v zmysle ktorého orgán rozhodujúci o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada na akékoľvek oslabenie nároku dodávateľa voči spotrebiteľovi, vrátane premlčania. Navrhovateľ uplatnil trovy odvolacieho konania.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu v 1. rade podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil v tomto rozsahu okresnému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

V zmysle § 146 ods. 2 O. s. p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že návrhom na začatie konania zo dňa 14. 01. 2013 sa pôvodný navrhovateľ - spoločnosť Profidebt Slovakia, s.r.o., IČO: 35 925 922, so sídlom v Bratislave, Mliekarenská č. 10, voči odporcovi domáhal zaplata sumy 360,19 € spolu s príslušenstvom a náhrady trov konania titulom neuhradenej časti úveru, zmluvnej pokuty a odkúpených poplatkov na základe zmluvy o úvere zo dňa 25. 01. 2008. Dňa 17. 06. 2013 doručil vedľajší účastník v 1. rade okresnému súdu elektronické podanie, ktorým oznámil svoj vstup do konania na strane odporcu; okresný súd mu následne dňa 15. 08. 2013 doručil rovnopis návrhu na začatie konania spolu s prílohami na vyjadrenie. Vedľajší účastník vo vyjadrení zo dňa 21. 08. 2013 vzniesol námietku premlčania navrhovateľom uplatneného

nároku a zároveň si uplatnil náhradu trov konania za dva úkony právnych služieb po 26,56 (prevzatie veci vrátane prvej porady a vyjadrenie k žalobnému návrhu) spolu s dvomi režijnými paušálmi po 7,81 €, celkom vo výške 68,74 €. Uznesením č. k. 16C/139/2013-107 zo dňa 28. 05. 2014 okresný súd pripustil zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa tak, že namiesto pôvodného navrhovateľa do konania vstúpil navrhovateľ. Po doručení vyjadrenia vedľajšieho účastníka na strane odporcu v 1. rade vzal navrhovateľ návrh na začatie konania späť písomným podaním zo dňa 18. 09. 2014. Následne napadnutým uznesením okresný súd rozhodol o zastavení konania, vrátení časti súdneho poplatku navrhovateľovi a trovách konania. Zo zápisnice o pojednávaní dňa 19. 09. 2014 vyplýva, že okresný súd výrok o trovách konania v znení „Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“ vyhlásil, avšak v písomnom vyhotovení odvolaním napadnutého uznesenia uvedený výrok absentuje.

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Vedľajší účastník v 1. rade je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov. Od účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku vykonanej zákonom č. 353/2014 Z. z. účinným od 01. 01. 2015 sa v ustanovení § 93 ods. 3 O. s. p. za prvú vetu vložila nová druhá veta, ktorá znie: "Ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada."; predmetný zákon v tejto súvislosti nezakotvil žiadne prechodné ustanovenia, v zmysle ustálených procesných zásad sa preto v plnom rozsahu aplikuje aj na všetky neskončené súdne konania; súčasne v zmysle zásady zákazu retroaktivity platí, že všetky účinky procesných úkonov a legitímne očakávania, ktoré nastali podľa právneho stavu účinného do 31. 12. 2014, zostávajú v týchto konaniach v plnej miere zachované a nie je možné späťne vyžadovať splnenie podmienok zavedených novou právnou úpravou, ktoré právnou úpravou účinná do 31. 12. 2014 nevyžadovala.

Ustanovenie § 93 ods. 3 O. s. p. (v znení účinnom do 31. 12. 2014) upravovalo spôsob, akým vedľajší účastník vstúpi do konania, resp. akým získa procesné postavenie vedľajšieho účastníka. Účinky vstupu vedľajšieho účastníka do konania sú v zmysle citovaného ustanovenia spojené s okamihom doručenia oznámenia o jeho vstupe súdu; oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania predstavuje procesný úkon, ktorého účinky súd posudzuje podľa právnej úpravy účinnej v čase uskutočnenia takéhoto úkonu; žiadne z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. 12. 2014 nevyžadovalo výslovný súhlas podporovaného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane; Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 31. 12. 2014 umožňuje konajúcemu súdu rozhodovať o prípustnosti vedľajšieho účastníctva len na návrh (§ 93 ods. 3 posledná veta v znení účinnom do 31. 12. 2014), čo znamená, že prípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania súd z vlastnej iniciatívy neskúma; dôvodom neprípustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania je len výslovný nesúhlas podporovaného účastníka, ktorý tento oznámi súdu po doručení oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania; následný súhlas podporovaného účastníka sa vyžaduje len vo vzťahu ku konkrétnym procesným úkonom vedľajšieho účastníka, ktoré v konaní vykoná (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/188/2012 zo dňa 05. 02. 2013). Na podanie odvolania proti rozhodnutiu o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi, vedľajší účastník súhlas podporovaného účastníka nepotrebuje, pretože takéto rozhodnutie vyznieva priamo v jeho neprospech. Z ustanovenia § 93 ods. 4 O. s. p. vyplýva samostatné procesné postavenie vedľajšieho účastníka v konaní porovnateľné s postavením účastníka konania vo vzťahu k procesným právam a procesným povinnostiam.

Z citovaného ustanovenia § 93 ods. 2 O. s. p. vyplýva, že ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie (ktoré bolo do Občianskeho súdneho poriadku zavedené s účinnosťou od 15. 10. 2008 zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa (podľa poznámky č. 10a k ustanoveniu § 93 ods. 2 O. s. p.) považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z dôvodovej správy k tejto právnej úprave vyplýva, že jej cieľom bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Keďže ustanovenie § 93 ods. 2 O. s. p. je z hľadiska systematického zaradenia vo vzťahu k ustanoveniu § 93 ods. 1 O. s. p. špeciálnym ustanovením, možno vyvodiť, že v tomto

prípade sa nevyžaduje splnenie všeobecnej podmienky pre pripustenie vstupu do konania vyplývajúcej z ustanovenia § 93 ods. 1 O. s. p., ktorou je existencia právneho záujmu na výsledku konania. Z toho jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu, vedľajší účastník má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník s tým, že nemusí preukazovať svoj právny záujem na jeho výsledku, pretože (ako už bolo uvedené vyššie) možnosť aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O. s. p. Z ustanovenia § 93 ods. 4 prvá veta O. s. p., podľa ktorého vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu účelne vynaložených trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Súčasne platí, že vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že výrok o trovách konania napadnutý odvolaním vedľajšieho účastníka na strane odporcu v 1. rade, okresný súd tak ako vyplýva z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 19. 09. 2014 vyhlásil, a podľa obsahu odôvodnenia odvolaním napadnutého uznesenia aj odôvodnil ustanovením § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. Následne však pri písomnom vyhotovení uznesenia predmetný výrok vo výrokovej časti rozhodnutia neuviedol. Hoci by v predmetnom prípade prichádzalo do úvahy vrátenie veci krajským súdom bez rozhodnutia o odvolaní okresnému súdu na vydanie opravného uznesenia (odstránenie rozporu výroku a odôvodnenia podľa § 164 O. s. p.), krajský súd k nemu z dôvodu hospodárnosti konania nepristúpil, pretože aj keď v písomnom vyhotovení uznesenia uvedený výrok o trovách konania chýba, je z odôvodnenia uznesenia zrejmé, že okresný súd pri rozhodnutí o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu v 1. rade aplikoval ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p.

Krajský súd po preskúmaní predloženého spisu dospel k názoru, že je opodstatnené, aby uznesenie okresného súdu v odvolaní napadnutej časti, t. j. vo výroku o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu v 1. rade zrušil. Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak sú v prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p.. Ustanovenie druhého odseku § 146 O. s. p. je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, v prvom rade musí skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené). Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska.

Okresný súd výrok rozhodnutia o trovách konania odôvodnil iba formálne poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. Z rozhodnutia pritom nie je zistiteľné, či sa okresný súd zaoberal splnením zákonných podmienok podľa § 146 ods. 2 O. s. p., ani akým spôsobom tieto podmienky vyhodnotil. Z obsahu spisu sa krajskému súdu javí, že navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť potom ako vedľajší účastník v 1. rade oznámil podporu odporcu vo vstupe do konania realizovanom podaním zo dňa 07. 06. 2013 a vzniesol námietku premlčania navrhovateľom uplatneného nároku v písomnom podaní zo dňa 21. 08. 2013. Z procesného hľadiska možno skôr usudzovať, že navrhovateľ zavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Pokiaľ v tejto situácii okresný súd náhradu trov nepriznal žiadnemu z účastníkov a svoju úvahu ani žiadnym spôsobom nevysvetlil, odôvodnenie rozhodnutia nevyhovuje zákonným požiadavkám (§ 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.) a nie je odvolacím súdom preskúmateľné. Je výsledkom postupu súdu, ktorý účastníkom odníma možnosť konať pred súdom. Z uvedených dôvodov krajský súd napadnuté uznesenie zrušil vo výroku o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu v 1. rade a vec vrátil okresnému súdu v tomto rozsahu na ďalšie konanie. Je vecou okresného súdu v ďalšom konaní, aby

došetril podmienky ustanovenia § 146 ods. 2 O. s. p. v tom, či navrhovateľ nesie zodpovednosť za zastavenie konania a svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil.
Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.